

ØLUND †KAPEL

SKEBY SOGN

Ølund, der 1511 talte fem gårde,¹ omtales tidligst 1459.² Som navnet antyder, var det tidligere en ø i Odense Fjord, ca. en kilometer øst for Skeby. Eksistensen af et kapel i senmiddelalderen er antydnet af det topografiske navn 'Kirkebjerg',³ samt af det forhold, at Odense Hospital (oprettet 1539 i Odenses Gråbrødrekloster og tillagt byens Helligåndshospital, Sortebrødrekloster og Skt. Jørgensgård, jf. s. 70) skal have ejet nogle »Vicarii Jorder« i Ølund.⁴ I 1800-tallet opdagede man et munkestensgulv ved Bjergnæsgård,⁵ som Odense Bys Museer udgravede 1990,⁶ men det kan naturligvis ikke siges med sikkerhed, om dette gulv stammer fra kapellet, fra en sekulær bygning eller måske fra den præstegård, der er omtalt i skattemandtallet for 1511, hvor »Hanss Nielsen paa prestegarrden« er nævnt blandt Ølunds beboere.⁷

Det er ikke muligt at sige noget konkret om kapellets historie og udseende, men eksistensen af en præstegård i senmiddelalderen kunne antyde, at det har været en nedlagt sognekirke, der siden overgik til at fungere som kapel.⁸ De ovennævnte kilder synes at antyde, at det har været i funktion frem til reformationen.

For en oversigt over arkivalier og litteratur samt forkortelser anvendt i Odense Amt i almindelighed jf. s. 52-54 samt 56-59. I noterne er henvisninger til *Danmarks Kirker*, Kbh. 1933-, angivet som *DK*, efterfulgt af betegnelsen for pågældende amt; referencer indenfor Odense Amt har dog kun sideangivelse.

Redaktion ved David Burmeister. Oversættelse ved James Manley (engelsk). Korrektur ved Anne Frovin. Teknisk og grafisk tilrettelæggelse ved Mogens Vedso. Redaktionen afsluttet marts 2018.

¹ Haakon Bennike Madsen og Erland Porsmose, *Næsbøvhoved Lens Regnskaber 1502-1511*, København 1991, 383, 449.

² John Kousgård Sørensen (red.) *Danmarks Stednavne, nr. 14. Odense amts bebyggelsesnavne*, udgivet af Stednavneudvalget, København 1969, 152.

³ E.V. Lose, *Skeby og Ottenup Sogne*, Odense 1900, 110.

⁴ *Lose 1900* (note 3), 111-12 (uden kildeangivelse).

⁵ *Lose 1900* (note 3), 111.

⁶ Odense Bys Museer, j.nr. OBM 6724.

⁷ *Bennike Madsen og Porsmose 1991* (note 1) 383.

⁸ Da man i 1800-tallet kendte til skeletfund ved 'Kirkebjerg', antoges det, at de stammede fra en forsvunden kirkegård, jf. *Lose 1900* (note 3), 11-12. Odense Bys Museer konkluderede (jf. note 6), at der er tale om en vikingetidsgravplads med nord-sydvendte begravelser, og at disse altså er uden tilknytning til den senere kirkebygning.

ØLUND †CHAPEL

The existence of a chapel in Ølund in the Late Middle Ages is suggested partly by the toponym 'Kirkebjerg' (Church/Chapel Hill), partly by the fact that Odense Hospital (established in 1539 in the Odense Greyfriars Monastery and assigned to the city's Holy Spirit Hospital, Blackfriars Monastery and St. George's Hospital – cf. p. 70) is said to have owned 'vicarii land' in the village.

In the 1800s a medieval brick floor was discovered at Bjergnæsgård, which the Odense City Museums excavated in 1990. Of course it cannot be said with certainty whether the floor is from the chapel, from a secular building or perhaps from the presbytery mentioned in the tax census for 1511. It is not possible to say anything specific about the chapel, but the above-mentioned sources seem to suggest that it functioned up to the Reformation.